

Seat No. : _____

AD-117

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-313 : Sanskrit

श्री अन्नम्भट्ट विरचितः तर्कसंग्रहः । (नियतांशः)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (1) प्रश्नपत्रमां छपायेल प्रश्नक्रमांक ज उत्तरवडीमां लपो.

Instructions : Write the question number as printed in the question paper.

(2) जमएली बाजुना अंक गुण दर्शावे छे.

Figure to the right indicate full marks.

1. (A) विस्तारथी समजावो. 6

Explain in detail.

निधाय हृदि विश्वेशं विधाय गुरुवन्दनम् ।

बालानां सुखबोधाय क्रियते तर्कसंग्रहः ॥ १॥

अथवा/OR

‘सप्तपदार्थाः’ अंगे विस्तृत नोध लपो.

Write a detailed note on ‘सप्तपदार्थाः’.

(B) नीचेनामांथी गमे ते बे विस्तारथी समजावो : 8

Explain in detail any **two** of the following :

(1) अभावश्चतुर्विधः ।

(2) गन्धवती पृथिवी ।

(3) शब्दगुणमाकाशम् ।

(4) ज्ञानाधिकरणमात्मा ।

2. (A) ‘अनुभवः’ नो अर्थ अने तेना प्रकारो जएावी, ‘यथार्थ अनुभव’ अंगे समजावो. 6

Explain ‘यथार्थ अनुभव’ and give the ‘अनुभव’s meaning and type.

अथवा/OR

प्रत्यक्षज्ञानहेतुरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः षड्विधः । ने विस्तारथी समजावो.

Explain in detail – प्रत्यक्षज्ञानहेतुरिन्द्रियार्थसन्निकर्षः षड्विधः

(B) नीचेनामांथी गभे ते भे विस्तारथी समझावो : 8

Explain in detail notes on any **two** of the following :

- (1) कारणं त्रिविधम् ।
- (2) परामर्शजन्यं ज्ञानमनुमितिः ।
- (3) कार्यं प्रागभाव प्रतियोगी ।
- (4) अनुमानं द्विविधं ।

3. (A) 'पञ्चावयवाः' अंगे विस्तारथी नोंध लखो. 7

Write a detailed note on 'पञ्चावयवाः'.

अथवा/OR

'लिङ्गम् त्रिविधम्' – समझावो. / Explain.

(B) 'हेत्वाभास'नो अर्थ समझावी, तेनां प्रकारो विस्तारथी समझावो. 7

Write the meaning of 'हेत्वाभास' and explain its types in detail.

अथवा/OR

'असिद्ध हेत्वाभास'ने उदाहरण आपी समझावो.

Explain 'असिद्ध हेत्वाभास' giving examples.

4. (A) आकाङ्क्षा, योग्यता, सन्निधिश्च वाक्यार्थज्ञान हेतुः । वाक्यने विस्तारथी समझावो. 6

Explain in detail – आकाङ्क्षा, योग्यता, सन्निधिश्च वाक्यार्थज्ञान हेतुः ।

अथवा/OR

'अयथार्थानुभवस्त्रिविधः' – समझावो. / Explain.

(B) नीचेनामांथी गभे ते भे विशे विस्तृत नोंध लखो : 8

Write a detailed note on any **two** of the following :

- (1) आप्तवाक्यं शब्दः ।
- (2) संस्कारस्त्रिविधः ।
- (3) नित्यसम्बन्धः समवायः ।
- (4) अनादिः सान्तः प्रागभावः ।

5. (A) ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

Fill in the blanks :

- (1) સંસ્કારાઃ _____ ગુણાઃ । (પઞ્ચવિંશતિ, સપ્તઃ, ચતુર્વિંશતિઃ)
(2) નિત્યદ્રવ્યવૃત્તયો _____ તુ અનન્તા એવ । (સામાન્ય, સમવાયઃ, વિશેષાઃ)
(3) રૂપરહિત _____ વાયુઃ । (ગન્ધવાન્, સ્પર્શવાન્, પ્રકાશવાન્)
(4) ઇન્દ્રિયાર્થ સંનિકર્ષજન્યં જ્ઞાનમ્ પ્રત્યક્ષમ્ તદ – દ્વિવિધમ્ _____ _____ ચેતિ ।
(નિર્વિકલ્પકં-સવિકલ્પકં, સંયુક્તં-સમવાયં, સંયોગં-વિભાગં)
(5) કાર્ય નિયતપૂર્વવૃત્તિ _____ । (કરણં, કાર્યં, કારણં)
(6) સંદિગ્ધસાધ્યવાન્ _____ । (વિપક્ષ, સપક્ષ, પક્ષ)
(7) શબ્દો નિત્યઃ _____ । (શ્રાવણત્વાત્, ધ્રાણાત્વાત્, શબ્દત્વાત)

(B) જોડકાં જોડો.

7

Match the following :

- (1) સામાન્યમ્ । – ઉપમિતિકરણમ્ ।
(2) સમવાયઃ । – વિહિતકર્મજન્ય ।
(3) આપઃ । – એક એવ ।
(4) સ્મૃતિઃ । – પરમપરં ચેતિ દ્વિવિધમ્ ।
(5) વિરુદ્ધઃ । – સંસ્કારમાત્રજન્યં જ્ઞાનમ્ ।
(6) ધર્મઃ । – સાધ્યાભાવવ્યાપ્તો હેતુઃ ।
(7) ઉપમાનમ્ । – શીતસ્પર્શવત્ ।
-

